

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע, בדרך שאלות ותשובות

גליון מס' 207 לפרשת האזינו תשפ"ו

כניסת שבת צאת שבת

18:57	17:53	חיפה
18:58	18:00	תל אביב
18:56	17:45	ירושלים
18:58	18:05	באר שבע

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶדְבָּרָה וְתִשְׁמַע
הָאָרֶץ אֲמַרִי כִּי (לב, א)

**מדוע שירת 'האזינו' (43 פסוקים)
לעומת 'שירת הים' (18 פסוקים)
'ושירת הבאר', (רק 4 פסוקים)?**

רבי יוסף דוב סולובייצ'יק: יש פתגם עממי: הרבי לבדו יודע הרבה מאד, הרבי עם תלמידיו יודעים גם לא מעט. ואילו התלמידים לבד יודעים רק מעט מאד. לפי מאמר זה מתיישבת היטב השאלה שנשאלה. את שירת 'האזינו' שר משה רבינו לבדו, ולכן היא שירה גדולה ומקיפה. ב'שירת הים' צירף משה את קולו לבני ישראל ולכן היא גדולה. ואילו ב'שירת הבאר' נאמר: "אז ישיר ישראל" ששרו רק "התלמידים" ללא ה"רבי", ולכן היא קטנה ומצומצמת מאד.

רוצה להיערך לשבת עם רעיונות ודברי תורה לפרשת האזינו? לחצו כאן

יעקב חבל נחלתו (לב, ט)

מה הדימיון לחבל?

רבי משה מקוברין: כל חבל עבה שזור מאלפי חוטים דקים, כך שגם אם יש בו כמה חוטים פגומים, אין זה משפיע על חוזק החבל, וניתן להמשיך ולהשתמש בו, בפרט שבדרך כלל לא מבחינים בחוטים הפגומים.

כך גם בני ישראל, כשהם מלוכדים כאחד, גם הפגומים שבהם תורמים לתועלת הכלל, ולא מבחינים בפגמים שלהם.

פי גוי אבד עצות הִמָּה

ואין בהם תבונה (לב, כח)

מדוע כפל הלשון, אם הם 'גוי אובד עצות', בוודאי שאין בהם תבונה?

החיד"א (נחל קדומים): כתוב במגילת אסתר: 'ויאמר המלך לחכמים. דרשו חז"ל (מגילה יב:): מיהם החכמים? רבותינו, יודעי העיתים, שיודעים לעבר שנים ולקבוע חדשים. אמר להם אחשורוש: תדונו את וּשְׁתִּי בעבורי. אמרו: איך נעשה? אם נאמר לו להרוג אותה? מחר יתפכח מיינו ויזכרה ויבקשנה מידינו. אם נאמר לו לחוס עליה, הדבר ייראה כזלזול במלכות. לכן אמרו לו: מיום שחרב בית המקדש וגלינו מארצנו, ניטלה עצה ממנו ואין אנו יודעין לדון דיני נפשות.

הרי שיש מי שאינו נותן עצה, אך עושה זאת מרוב חכמה ותבונה, בהיותו צופה ומביט מהצד בכל צדדי העניין ועינו רואה שתצא מעצתו תקלה, ולכן אומר שהוא 'אובד עצות' ואין בידו ליעץ.

זו כוונת התורה: 'כי גוי אובד עצות הִמָּה', אך אל תחשוב שאינו נותן עצה מרוב חכמה, כמו חז"ל, שלא רצו לתת עצה מרוב חכמתם, אלא משום שבאמת, אין בהם תבונה.

מִזֵּי רָעַב וְלֶחֱמִי רֶשֶׁף וְקָטַב מְרִירִי

(לב, כד)

מהו 'קָטַב מְרִירִי'?

רש"י מבאר שבין הצרות והפורעניות שעתידות לבוא חלילה על עם ישראל בגין חטאיהם (שמוזכרות בפרשתנו), מוזכר גם 'קָטַב מְרִירִי' - שד, ששמו 'מרירי', יכרית את חיי עם ישראל. חז"ל (פסחים קיא ע"ב) מבארים שישנם שני סוגי נשדים הנקראים 'קָטַב': א. מצוי לפני הצהרים, ושמו 'קָטַב מְרִירִי', וצורתו כדמות כף הבוחשת בקדירה. ב. מצוי אחר הצהרים, 'מְקָטַב יְשׁוּד צִהָרִים' (תהילים צא, ו) ונראה בין קרני העיזים בדמות נפה מסתובבת.

לקבלת העלון שלחו את המילה 'מעוניין' או לחצו כאן

office@shaalti.co.il 052-9453811

רעיון יפה לפרשת האזינו

שֶׁאֵל אָבִיךָ וַיַּגִּדְךָ זִקְנֶיךָ

(לב, ז)

וַיֹּאמְרוּ לְךָ

רבי רפאל בלום נהג לבחון את נכדיו מידי שבת במבחן קל וחביב שהיה מורכב משאלות פשוטות. כשנשאל מגוע נוהג כך השיב שרש"י על הפסוק (שמות יט, ג) "כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתִגִּיד לְבָנֶי יִשְׂרָאֵל" מבאר: **אמירה** - לשון **רכה**, לנשים. **ותגיד** לבני ישראל - עונשים לזכרים, דברים **קשים** כגידים. לפי זה ביאור הפסוק בפרשתנו, '**אָבִיךָ וַיַּגִּדְךָ**' - על האב לנהוג עם בנו לפעמים בדרך דברים קשים, ולבחון בשאלות קשות לראות אם הילד בקי היטב בחומר. '**זִקְנֶיךָ וַיֹּאמְרוּ לְךָ**', סבא מתנהג עם הנכדים רק באמירה רכה.

וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה

(לב, מח)

בג' מקומות נאמר 'בעצם היום הזה': א. בנח 'בעצם היום הזה בא נח...', באורו של יום, היו בני דורו אומרים: בכך וכך אם אנו מרגישין בו, אין אנו מניחין אותו ליכנס בתיבה... במצרים נאמר 'בעצם היום הזה הוציא ה'", לפי שהיו מצרים אומרים: בכך וכך אם אנו מרגישין בהם אין אנו מניחים אותם לצאת... ג. אף כאן במיתתו של משה נאמר 'בעצם היום הזה...' אמר הקב"ה: הריני מכניסו בחצי היום...

מדוע רש"י השמיט מקרה נוסף, ברית המילה של אברהם שגם בו נאמר שנימול 'בעצם היום הזה'?

מנחת יהודה: התורה לימדה שהצטווה ביום שבו נימול, ולא חידשה שאברהם לא פחד (כמו המקרים האחרים). **זרע אברהם:** התורה לימדה בפסוק זה שאברהם נימול ביום ולא בלילה. **באר בשדה:** היה זה בבית אברהם ולא היה פרסום גדול כמו במקומות האחרים.

"נתקע" בלי דבר תורה בשולחן השבת?
רוצה להכין שיעור תורה מקיף ומרתק בקלות?

כולם שו"תפים בשולחן השבת!

בא להעשיר את השיח התורני
סביב שולחן שבת עם כל המשפחה!

הרב חגי ולוסקי
מציג פריצת דרך
בלימוד פרשיות התורה

לרגל השנה החדשה

מחיר מיוחד

[בסוכות המחיר עולה]

287

במקום 399

עם 'תורתך שאלתי' אין יותר שאלות!

ספרי 'תורתך שאלתי' על בראשית שמות

הזמינו כעת
והספרים בדרך אליכם
052-9453811

עוד סדרה מנחמה מרת: אחת, שאלתי

הספרים שיעשירו וירוממו את שולחן השבת שלכם

רוצה להיערך לשבת עם רעיונות ודברי תורה לפרשת האזינו? לחצו כאן